

Medveda pred začetkom te knjige še ni, po koncu pa je. Kaj takega! V knjigi *Medved, ki ga prej še ni bilo, in Čarobni gozd* je namreč moral šele nastati, se potem konstruirati, poiskati in uveljaviti. Oren Lavie, vsestranski umetnik (tekstopisec, režiser, pisatelj) izraelskega porekla, čigar videospot *Her Morning Elegance* je bil leta 2009 nominiran za grammyja, je pet let kasneje izdal tudi pričujočo knjigo za otroke, ki jo lahko od nedavnega beremo tudi v slovenščini. Naslovni medved je protagonist nenavadne, skoraj new-agevske zgodbe o iskanju samega sebe, ki začuda ne zaide v pretencioznost, ampak ponudi nov pogled o tem, kako se dojemamo.

Medved je ob nastanku zmeden in se sprašuje o svojem obstoju: »Ali sem prvi? Je pomislil. Ali sem zadnji? Potem je razmišljal, ali je boljše, da si prvi, ali da si zadnji, kadar si čisto sam.« Vse, kar potrebuje za svoje napredovanje ali za pot, se sproti ustvarja okrog njega, cel Čudežni gozd se širi prav zanj, kar nakazujejo tudi vedno bolj bogate in »dogajanja polne« ilustracije. Zaradi poimenovanja gozda se takoj vzpostavijo asociacije z *Alico v Čudežni deželi*. V neki meri se sicer izpolnijo, saj Medved sreča druge like, ki mu pomagajo z odgovori na vprašanja, a vzdušje ni prevladujoče absurdno – seveda se zdi absurdna situacija, da Medved nastane iz nič, da ima kar takoj pri roki list papirja in pisalo ipd., vendar ne gre za temačen, ironičen absurd, ki bi nudil kritiko ali rušil pričakovanja, vzdušje ostaja svetlo, vedro, optimistično. Sploh pa poudarek ni toliko na nepričakovanem dogajanju, ampak na Medvedovem iskanju lastnega Jaza.

Vse dogajanje se zdi vnaprej zrežirano, predestinirano. Medved ob nastanku v žepu najde list s trditvami, ki mu bodo pomagale ugotoviti, če je on res on (1. Sem zelo prijazen Medved., 2. Sem srečen Medved., 3. Sem tudi zelo čeden Medved), in živali, ki jih sreča (krava, zelenec, pingvin, želva) mu pomagajo celo po tem vrstnem redu, toda po drugi strani ga vse vodi nekam v neznanu. Prav pri živalih se najbolj pokaže avtorjev namen, da je ves fokus usmerjen v Medveda, saj je vsaka izmed njih označena le z eno lastnostjo (Učinkovita krava, Leni zelenec), zato ostajajo na ravni mimobežnih pomagačev. Res premišljeno pa je izveden ravno proces samospoznavanja, ki na prvi pogled res deluje poceni, saj Medved šele na koncu spozna, da je

čeden, a je tudi edini logičen. Ob nastanku je sam, ni član družbe, zato ta nanj nima vpliva in se mu ni treba otresti nobenih vnaprejšnjih pričakovanj ali predsodkov. Že takoj ob nastanku pa razmišlja, vodi ga njegova misel, zato se začne najprej spoznavati od znotraj. Najprej preveri svoj značaj in ugotovi, da je prijazen, potem preveri svoje počutje in ugotovi, da je srečen, šele ob koncu potovanja skozi Čarobni gozd ugotovi, da je tudi čeden. Zunanji izgled lahko zdaj dojema celostno, ker pri njem ni začel in tam tudi ostal, ampak je gradil od znotraj, zaradi odsotnosti vpliva družbe pa z njim tudi ni obremenjen. Zelo pozitivno je tudi, na kakšen način preveri svoj izgled, saj se oceni na podlagi ogledala, torej samega sebe prepozna kot čednega, brez vnaprejšnjih kriterijev, določil, pravil. Tudi svojo srečo potrди sam – namrgodeni pingvin šteje cvetlice po matematičnih pravilih, Medved pa jih šteje, kakor se mu zdi (modre svetlice, visoke cvetlice, lepe cvetlice), in ob tem spoznanju svobode občuti lastno srečo. Problematično je le pri prijaznosti, ker ga potrди družba v podobi krave in zelenca, ko mu povesta, da je prijazen. Tu bi bilo bolje, da bi se njegova prijaznost izkazala skozi dejanje (recimo pozdrav, zahvala), ne pa skozi besede drugih, zato pride pri tej točki do nedoslednosti, a je glede na ostalo zanemarljiva. Edini res šibkejši del knjige je pravzaprav ravno njen začetek, torej Medvedovo stvarjanje. Avtor bi ga lahko mirne volje pričaral iz nič, pa se vseeno odloči, da bo vpeljal predzgodbo pršice (»Nekoč je bila pršica«), ki se s praskanjem »pomedvedi«. V angleščini je ta del speljan bolj elegantno (»Once upon a time there was an itch.«), saj lahko »itch« pomeni tako srbež kot pršico, torej konkretno in abstraktno stvar, zato izostane zmedeni element spreminjanja iz enega bitja v drugega, ki se ustvari pri nas.

Prav tako pomembna dimenzija knjige kot zgodba pa je tudi ilustracija Wolfa Erlbruchu, večkrat nagrajenega nemškega ustvarjalca, ki je uspel knjigi vdihniti sanjavost in prizemljenost obenem. Podoba kosmatega črnega medveda z vedno rdečim nasmehom do ušes, narejenim risankasto, le s potegom ene črte, prevzame že od začetka, zemeljski toni pa skrbijo za občutek sprehoda po pravcatem gozdu. Pohvalno je tudi, da se zgodba in likovna podoba medsebojno bogatita, saj Erlbruchu ne gre le za vizualno nadomeščanje ali prikazovanje zgodbe, ampak se na ilustracijah celo zgodijo stvari, ki v tekstu niso omenjene (radoveden pogled veverice, naslanjanje papirja od deblo pri pisanju, podrto drevo, vztrajni detel ...). Vse to služi kot dodatna interpretacija in kot vabljivo povabilo, da nam oči zastanejo na vsaki strani posebej. Konec koncev gre za knjigo, ki na svoj način pokaže pot do samopotrditve, pri tem pa ne posiljuje z večnimi resnicami ali gurujevskimi izjavami, ampak pred nas preprosto posadi vedoželjnega Medveda, ki zdaj je, čeprav ga prej pač še ni bilo.

Informacije o knjigi so dostopne na spletni strani [založbe](#) .

Avtorica: Veronika Šoster

{fshare id=3126}